

Polityka wystawiennicza Muzeum Fotografii w Krakowie 2024–2029

Opracowanie:
dr Dominik Kuryłek
we współpracy z zespołem MuFo

**Muzeum
Fotografii
w Krakowie**

Siedziba główna

MuFo Rakowicka
ul. Rakowicka 22 A
31-510 Kraków

MuFo Józefitów
ul. Józefitów 16
30-045 Kraków

mufo.krakow.pl
sekretariat@mufo.krakow.pl
T: +48 12 395 70 42

Spis treści

Misja i strategia Muzeum	3
Założenia polityki wystawienniczej MuFo	4
Wystawa główna „Co robi zdjęcie?”	5
Priorytety programu wystaw czasowych.....	6
Kryteria oceny propozycji wystawienniczych	7
Procedura składania propozycji wystawienniczych.....	9
Sposób podejmowania decyzji o realizacji wystaw	10
Miejsca organizacji wystaw.....	11
Liczba wystaw czasowych w ciągu roku	12
Standardy organizacji wystaw.....	12

Misja i strategia Muzeum

- Muzeum Fotografii w Krakowie (MuFo) jest instytucją zajmującą się fotografią, rozumianą jako fenomen kulturowy, który w istotny sposób określa – już od prawie dwustu lat – ikonosferę nowoczesnego człowieka, przejawiając się w najróżniejszych dziedzinach jego życia: nauce, mediach, praktykach wiązanych z upamiętnianiem i dokumentowaniem przeszłości, propagandzie, reklamie i wreszcie – w sztuce. Bez znajomości fotografii, jej historii, specyficznych języków i form eksploatacji, nie sposób zrozumieć rzeczywistości, która nas otacza. Dlatego celem działalności MuFo jest upowszechnianie wiedzy o fotografii i podnoszenie kompetencji kulturowych odbiorców w zakresie jej odbioru.
- Misją MuFo jest dbanie o powierzone dziedzictwo kulturowe, uzmysławianie roli przeszłości i pamięci we współczesnym społeczeństwie, ale także bycie instytucją nowoczesną, rozumianą jako miejsce żywych spotkań i wymiany poglądów dotyczących obecnych problemów wizualności oraz kanonów kulturowych.
- Charakter zbiorów predestynuje MuFo do stawiania istotnych pytań problematyzujących zagadnienia fotografii i szerzej obrazu, aby uczynić z Muzeum ważny ośrodek inspiracji oraz centrum dobrych praktyk z zakresu muzealnictwa, upowszechniania kultury, promowania wiedzy o fotografii o znaczeniu ponadlokalnym i zasięgu międzynarodowym.
- Tej strategii podporządkowana jest zarówno polityka wystawiennicza, badawcza, wydawnicza, edukacyjna, jak i polityka gromadzenia zbiorów i opieki nad kolekcją.
- W rzeczywistości rządzonej mechanizmami konkurencji, MuFo będzie tworzyć oryginalną koncepcję muzeum opartą na zasadzie przyjazności dla odbiorcy i otwartości na jego potrzeby.
- Muzeum realizuje swoją misję i strategię m.in. poprzez udostępnianie zbiorów na wystawie głównej, program wystaw czasowych i organizację mniejszych pokazów.

Założenia polityki wystawienniczej MuFo

Polityka wystawiennicza jest mapą drogową dla programu wystawienniczego, pomagającego Muzeum w realizowaniu jego kluczowego celu, którym jest:

Przekształcenie MuFo w ważny i rozpoznawalny ośrodek badań nad historią fotografii i znaczeniem fenomenu tego medium, jego związków ze sztuką, zwłaszcza współczesną, jak również wizualnością oraz teorią obrazów i ich interpretacją, stworzenie centrum dobrych praktyk o znaczeniu ponadlokalnym i zasięgu międzynarodowym. Dokument ten pomaga Muzeum realizować cele statutowe, w tym m.in. upowszechnianie wiedzy o fotografii i technikach fotograficznych, sztuce i szeroko pojętej wizualności. Polityka wystawiennicza jest zestawem wytycznych formalnych, merytorycznych i praktycznych regulujących planowanie, produkcję i udostępnianie wystaw w MuFo. Umożliwia transparentne tworzenie zbalansowanego, zróżnicowanego i zrównoważonego programu Muzeum. Dzięki polityce wystawienniczej możliwe jest ekologiczne i ekonomiczne gospodarowanie zasobami i racjonalne wydatkowanie środków publicznych.

- **Niniejsza polityka określa:**
 - merytoryczne priorytety programu wystaw czasowych,
 - kryteria oceny propozycji wystawienniczych,
 - procedury składania propozycji wystawienniczych,
 - sposób podejmowania decyzji o organizacji wystaw,
 - miejsca organizacji wystaw,
 - częstotliwość wystaw,
 - standardy organizacji wystaw.

- **Polityka wystawiennicza jest powiązana z:**
 - polityką gromadzenia zbiorów,
 - polityką opieki nad zbiorami,
 - polityką badawczą,
 - polityką wydawniczą,
 - polityką edukacyjną,
 - polityką promocyjną.

- **Polityka wystawiennicza realizowana jest poprzez:**
 - udostępnianie zbiorów MuFo na wystawie głównej,
 - program wystaw czasowych,
 - organizację wystaw w oddziałach MuFo i poza nimi,
 - organizację wystaw w Polsce i za granicą.

Wystawa główna „Co robi zdjęcie?”

Wystawa główna pt. „Co robi zdjęcie?” jest kluczowym punktem odniesienia dla realizacji obecnej polityki wystawienniczej MuFo i jej stałym elementem. Wystawa ta wyraża chęć promowania kolekcji Muzeum i szeroko pojętej fotografii jako ważnego składnika współczesnej kultury wizualnej.

- Wystawa główna prezentuje obszerny przegląd fotografii i sprzętu fotograficznego ze zbiorów Muzeum.
- Celem wystawy jest zachęcanie do poznawania fotografii, jej technologii i historii, tworzonych przez fotografię obrazów, przekazywanej informacji i perspektyw dalszego rozwoju tego medium. Ogólnie rzecz ujmując, wystawa główna ma przybliżyć medium fotografii i nakłaniać do krytycznej refleksji na temat szeroko pojętej wizualności.

- Na wystawie zachęcamy do patrzenia na fotografię jak na wytwór technologii, twórczość konkretnych osób, obraz i narzędzie przekazywania informacji o świecie. Zwracamy uwagę na możliwości, jakie daje fotograficzne medium.
- Zachęcamy do poszukiwania odpowiedzi na tytułowe pytanie poprzez zastanowienie się nad tym, kto fotografuje, co, dlaczego, jak to robi i jak jeszcze może wykorzystać fotografię. Te przemyślenia mogą stać się punktem wyjścia do głębszej krytycznej refleksji.
- Prezentujemy oryginalne obiekty z naszych zbiorów. Udostępniamy sztukę, fotografię nieprofesjonalną, dokument i reportaż fotograficzny, a także sprzęt fotograficzny. Pokazujemy fotografię dawną i tę współczesną. Na wystawie można zapoznać się z wybranymi zjawiskami i osobami fotografującymi zarówno w kraju, jak i za granicą. Obiekty na wystawie głównej podlegają okresowej wymianie ze względów konserwatorskich.
- Ogólnie, prezentacja ta pokazuje fotografię jako ważne zjawisko kulturowe.

Priorytety programu wystaw czasowych

Wystawy czasowe oraz wystawa główna świadczą o kierunkach, które obieramy, realizując program MuFo. W latach 2024–2029 najważniejsze dla nas będzie:

- Upowszechnianie i pogłębianie wiedzy o fotografii poprzez prezentowanie twórczości z polskiego obszaru geograficznego i kulturowego, osadzonej w szerszym, międzynarodowym kontekście.ⁱ
- Krytyczne problematyzowanie prezentowanego materiału, zmierzające do pogłębionej refleksji na temat współczesnej kultury wizualnej.
- Upowszechnianie wiedzy o sztuce posługującej się fotografią.ⁱⁱ
- Upowszechnianie wiedzy o fotografii dokumentalnej i reportażowej.ⁱⁱⁱ
- Upowszechnienie wiedzy o zbiorach Muzeum.^{iv}

- Tworzenie przestrzeni dialogu na temat fotografii i szeroko rozumianej kultury wizualnej zarówno w perspektywie lokalnej, jak i globalnej, poprzez koncentrację na odbiorcach i ich potrzebach, zgodnie z zasadami dostępności.

Zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważne jest poszerzanie wiedzy o historii fotografii, dlatego istotnym elementem naszej polityki wystawienniczej w najbliższych latach będzie:

- Upowszechnianie syntetycznej wiedzy o kluczowych zjawiskach w historii fotografii z naciskiem na fotografię tworzoną na ziemiach polskich. Mówimy o: pierwszych polskich fotografiach, początkach dokumentu i reportażu, w tym fotografii legionowej, fotografii etnograficznej, a także o fotografii piktorialnej, fotografii awangardowej, fotografii eksperymentalnej i abstrakcyjnej, fotografii surrealistycznej, fotografii subiektywnej, fotografii ulicznej, fotografii humanistycznej, fotografii konceptualnej, fotografii typograficznej, fotografii naukowej, fotografii mody, fotografii popularnej, itp.
- Upowszechnianie wiedzy o najnowszych zjawiskach w twórczości posługującej się fotografią. Otwieramy się na najbardziej aktualne prace tworzone na terenie kraju poprzez organizowanie konkursu na najciekawsze realizacje z dziedziny fotografii w ostatnim roku.
- Upowszechnianie wiedzy o fotoksiążkach (photobookach) – książkach fotograficznych, które od początku istnienia fotografii należą do ważniejszych form jej upubliczniania.

Kryteria oceny propozycji wystawienniczych

Propozycje wystaw czasowych powinny uwzględniać następujące kryteria:

- Zgodność z misją i strategią MuFo.

- Zgodność z polityką wystawienniczą MuFo.
- Zgodność z przyjętymi w MuFo standardami, przede wszystkim ze Statutem Muzeum i Kodeksem Etyki ICOM dla Muzeów.
- Wysoka wartość merytoryczna, np. propozycje będące wynikiem badań.
- Wysoka wartość edukacyjna, np. propozycje mające duży potencjał realizacji programu edukacyjnego wpisującego się w strategię i politykę Muzeum.
- Dostępność planowanej wystawy dla publiczności MuFo, w tym publiczności ze szczególnymi potrzebami.
- Wysoki potencjał promocyjny, np. propozycje dające możliwość popularyzacji Muzeum i jego działalności zarówno w kraju, jak i za granicą.
- Istotne wzmocnienie wizerunku Muzeum jako centrum dobrych praktyk z zakresu muzealnictwa, upowszechniania kultury, promowania wiedzy o fotografii o znaczeniu ponadlokalnym i zasięgu międzynarodowym.
- Wysoka wartość networkingowa, np. propozycje umożliwiające Muzeum rozwijanie kontaktów krajowych i międzynarodowych wpisujących się w jego strategię i politykę.
- Uwzględnienie wydawnictwa towarzyszącego wystawie.
- Uwzględnienie zaangażowania pracowników MuFo.
- Wykorzystanie obiektów ze zbiorów MuFo.
- Uwzględnienie organizacji wydarzeń edukacyjnych towarzyszących wystawie.
- Uwzględnienie organizacji wydarzeń o charakterze naukowym towarzyszących wystawie.
- Uwzględnienie realizacji projektu w innych instytucjach w kraju i za granicą,
- Uwzględnienie kontekstu wystawy głównej MuFo.
- Uwzględnienie warunków przestrzennych MuFo.
- Realna możliwość potencjalnych wypożyczeń, np. uregulowane prawa autorskie dotyczące wybranych obiektów lub ich odpowiedni stan konserwatorski.

- Dostępność obiektów ze zbiorów MuFo, np. nieuwzględnianie w propozycji obiektów w złym stanie konserwatorskim lub przeznaczonych do wypożyczenia.
- Możliwość realizacji harmonogramu wystawy.
- Rzeczywiste możliwości finansowania.
- Zgodność z zasadami i standardami organizowania wystaw w MuFo.
- Wiarygodność i profesjonalizm oferentów i osób oraz instytucji z nimi współpracujących.

Procedura składania propozycji wystawienniczych

Procedura składania propozycji wystawienniczych obejmuje następujące etapy:

- Przekazanie propozycji wystawienniczej,
- Rejestracja propozycji,
- Wstępna opinia Głównego Kuratora,
- Wstępna opinia Zastępcy Dyrektora Muzeum,
- Opinia Kolegium kuratorskiego,
- Decyzja Dyrektora Muzeum,
- Odpowiedź,
- Podpisanie umowy o współpracy,
- Rozpoczęcie pracy nad realizacją wystawy,
- Realizacja wystawy,
- Ewaluacja wystawy.

Informacje praktyczne dotyczące składania propozycji wystawienniczych:

- Propozycja powinna być złożona w formie tekstu ciągłego o objętości nie większej niż 5800 znaków ze spacjami. Przygotowując propozycję można skorzystać

z formularza stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu (Załącznik nr 1), w którym zaznaczono wymagane punkty, które należy wypełnić lub do nich się odnieść.

- Propozycje wystawiennicze przyjmowane są w trybie ciągłym, przez cały rok kalendarzowy.
- Propozycje wystawiennicze mogą składać osoby fizyczne, organizacje oraz instytucje, przesyłając je w wersji elektronicznej na adres sekretariat@mufo.krakow.pl.
- Muzeum informuje, że pomysły i idee zgodnie z prawem nie mają statusu utworu, a zatem nie podlegają prawom autorskim. Prawu autorskiemu podlegają sposoby wyrażania pomysłu oraz idei. Zatem prawu autorskiemu nie podlega pomysł wystawy, ale jej koncepcja (na podstawie art. 1 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku).
- Muzeum nie udostępnia osobom trzecim przedstawionych mu propozycji wystawienniczych. Propozycje te podlegają zapisom Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, które respektuje Muzeum.
- Muzeum nie płaci honorarium za przygotowanie propozycji wystawienniczej.
- Złożenie propozycji wystawienniczej nie gwarantuje realizacji wystawy.
- Muzeum zastrzega sobie prawo nieuzasadniania odmowy realizacji propozycji wystawienniczej.

Sposób podejmowania decyzji o realizacji wystaw

- Jeżeli propozycja wystawiennicza zostanie wstępnie pozytywnie zaopiniowana przez Głównego Kuratora i Zastępcę Dyrektora, zostaje ona przekazana pod obrady Kolegium kuratorskiego MuFo.
- Kolegium kuratorskie jest organem doradczym Dyrektora Muzeum.

- Zadaniem Kolegium kuratorskiego jest m.in. opiniowanie projektów wystawienniczych.
- Kolegium kuratorskie obraduje co najmniej dwa razy w roku.
- Szczegółowe zasady działania Kolegium kuratorskiego określa Regulamin Kolegium kuratorskiego MuFo.
- Ostateczną decyzję o realizacji i wprowadzeniu wystawy do planu wystawienniczego MuFo podejmuje Dyrektor Muzeum.
- Plany wystaw na najbliższe lata udostępniane są na stronie internetowej Muzeum: www.mufo.krakow.pl.

Miejsca organizacji wystaw

- Muzeum dysponuje powierzchnią wystawienniczą na potrzeby wystaw czasowych w dwóch lokalizacjach:
 - MuFo Rakowicka – opis przestrzeni wystawienniczych stanowi Załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu,
 - MuFo Józefitów – opis przestrzeni wystawienniczych stanowi Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu.
- Muzeum dopuszcza możliwość organizacji wystaw we własnych oddziałach w przestrzeniach, które na co dzień nie są przeznaczone do celów ekspozycyjnych. W takich przypadkach nie jest możliwe prezentowanie oryginalnych muzealiów.
- Muzeum dopuszcza możliwość organizacji wystaw w innych instytucjach zarówno w kraju, jak i za granicą.

Liczba wystaw czasowych w ciągu roku

- Oddział MuFo Rakowicka:
 - 2 duże wystawy w sali wystaw czasowych,
 - 2 wystawy/pokazy w sali na poziomie -1.
- Oddział MuFo Józefitów:
 - 1 wystawa w sali kinowej,
 - 1 zmiana wystawy w magazynie studyjnym na poziomie -1.
- Wystawy plenerowe:
 - 1 wystawa outdoorowa w oddziale MuFo Rakowicka oraz MuFo Józefitów.
- W ciągu roku organizujemy:
 - 2 duże wystawy w sali wystaw czasowych,
 - 4 mniejsze wystawy,
 - 1 wystawę outdoorową.

Muzeum dopuszcza możliwość organizacji wystaw w innych instytucjach zarówno w kraju, jak i za granicą.

Liczba organizowanych w ciągu roku wystaw uzależniona jest od możliwości organizacyjnych i finansowych Muzeum.

Standardy organizacji wystaw

- MuFo dokłada szczególnych starań, aby polityka wystawiennicza była przejrzysta oraz aby merytoryczne priorytety i kryteria oceny propozycji wystawienniczych były

dostępne dla wszystkich zainteresowanych. MuFo dąży do unikania konfliktu interesów na jakimkolwiek etapie realizacji polityki.

- MuFo, organizując wystawy, działa w oparciu o przepisy powszechnie obowiązującego prawa (w tym w szczególności Ustawy o muzeach oraz aktów wykonawczych, Ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami, Kodeksu cywilnego, Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Ustawy o finansach publicznych), zgodnie ze Statutem Muzeum, a także procedurami i regulującymi je aktami prawa wewnętrznego (w tym m.in. Regulaminem Kolegium kuratorskiego Muzeum Fotografii w Krakowie i Regulaminem zabezpieczania zbiorów).
- MuFo dąży do zapewnienia jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa obiektów, zarówno w trakcie ich transportu, jak i eksponowania.
- MuFo nie przyjmuje na wystawę obiektów dopóki nie ma pewności, że wypożyczający ma do nich pełen tytuł prawny (bądź ważne pełnomocnictwo do działania w imieniu właściciela), a obiekt został legalnie wywieziony z kraju (w przypadku wypożyczeń zagranicznych).
- MuFo dąży do zachowania najwyższych standardów organizacji wystaw, zgodnie z zapisami Kodeksu Etyki ICOM dla Muzeów a także międzynarodowym standardem zarządzania zbiorami „Spectrum”.
- MuFo organizuje wystawy zgodnie z rekomendacjami MKiDN dla muzeów, dotyczącymi programu rządowego Dostępność Plus, oraz Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

ⁱ Poprzez poszerzanie kontekstu rozumiemy prezentowanie fotografii z takich krajów jak: Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, kraje Beneluksu, Francja, Niemcy, kraje bałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia) oraz inne państwa Europy Środkowo-Wschodniej. W ramach tych działań uwzględniac będziemy także działalność polskich fotografów i fotografek działających poza granicami kraju.

ⁱⁱ Będziemy zwracać uwagę na takie zjawiska jak: fotografia XIX wieku, piktorializm, awangarda, twórczość konceptualna II połowy XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem fenomenu polskiego Fotomedializmu lat 70. oraz dokonań II Grupy Krakowskiej. Upowszechniać będziemy twórczość odnoszącą się do szeroko pojętej tożsamości, akcentując twórczość kobiet. Zajmiemy się popularyzacją sztuki tworzonej w pierwszych dziesięcioleciach XXI wieku przy zastosowaniu najnowszych zdobyczy technologicznych, takich jak fotografia cyfrowa czy sztuczna inteligencja. Uwzględnimy twórczość łączącą fotografię i różnego rodzaju dziedziny twórcze i media jak: film, malarstwo, rzeźba, grafika, instalacja, nowe media, VR, archiwalia czy prace amatorskie. Będziemy zwracać uwagę na niewidoczne do tej pory zjawiska i osoby działające na marginesie wielkich narracji, niewpisujące się w obowiązujący kanon historyczny, twórczość sytuującą się na granicy gatunków i mediów, twórczość wykluczaną.

ⁱⁱⁱ Szczególnie interesować nas będzie prezentacja fotografii społecznej, humanistycznej, zwłaszcza fotografii socjologicznej tworzonej w Polsce w latach 70. i 80. XX wieku oraz dokumentu i reportażu rejestrującego okres transformacji ustrojowej lat 90. w Polsce. Zwrócimy uwagę na zdjęcia przedstawiające ważne globalne zjawiska, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości tzw. „nowych dokumentalistów” oraz najważniejszych dokumentalnych kolekctywów fotograficznych funkcjonujących w Polsce w pierwszych dziesięcioleciach XXI wieku.

^{iv} Najważniejsze jest prezentowanie spuścizny po Krakowskim Towarzystwie Fotograficznym, która przez ostatnie lata systematycznie przyjmowana jest do Muzeum. Nie mniej ważne jest udostępnianie najnowszych nabytków MuFo pozyskanych do zbiorów dzięki dofinansowaniu GMK, MKiDN, NIM oraz z innych źródeł, w tym darów. Praca na zbiorach MuFo łączy się z upowszechnianiem wiedzy na temat fotografii nieprofesjonalnej i rodzinnej, fotografii atelierowej i technologii fotograficznej.